

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ing. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: **A. A.**, zast. Mgr. Ondřejem Fialou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 808/66, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 4. 2021, č. j. 29 Az 5/2020 - 51, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) dne 27. 5. 2021 podanou kasační stížností napadl shora označený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2020 č. j. OAM-1101/ZA-ZA11-ZA21-2019; tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany posouzena dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“), jako nepřípustná a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

[2] Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“); návrh doplnil podáním ze dne 24. 6. 2021.

[3] Stěžovatel se obává návratu do Ruské federace, neboť se v domovské zemi ocitá v nebezpečí a státní orgány Dagestánu mu nejsou schopny poskytnout náležitou ochranu. Stěžovatel se cítí být ohrožen minimálně od roku 2014, kdy byl v době zvláštní operace ruského ministerstva vnitra v Dagestánské republice a zvláštních služeb zabit R.D. N. Ch., bratranec stěžovatelovy ženy, s jehož rodinou měli dobré vztahy. Po jeho smrti byl stěžovatel se svým bratrem několikrát vyslýchán a uvědomil si, že ve své domovské zemi nebude nikdy v bezpečí. Stěžovatel se taktéž obává o život svých nejbližších, kteří by mohli být ruskou zvláštní službou vyslýcháni a donuceni k falešnému přiznání. Stěžovatel se obává, že by jeho přítomnost v Ruské federaci mohla být nebezpečná pro celou jeho rodinu, neboť kdokoliv mající vztah k němu by se mohl stát podezřelým pro stát. Stěžovatel má za to, že jeho další pobyt není v jeho domovské zemi bezpečný, a proto ji opustil. V roce 2017 stěžovatel odjel do Německa, kde se narodil a žil tam do svých 2 let. Jako důvod cesty stěžovatel uvádí, že má pochybnosti o svých rodičích a chtěl zjistit pravdu o svém původu.

[4] Stěžovatel má za to, že újma, která by mu v souvislosti s vycestováním hrozila, je nepoměrně větší, než která může v důsledku přiznání odkladného účinku vzniknout jiným osobám. Předmět kasačního přezkumu před Nejvyšším správním soudem se dotýká toliko pobytové, resp. azylové situace stěžovatele a přiznáním odkladného účinku nebudou dotčena práva ani povinnosti jiných osob; přiznání odkladného účinku rovněž nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Stěžovatel dále poukazuje na právo na spravedlivý proces, spočívající v možnosti aktivně komunikovat s právním zástupcem, a připomíná v této souvislosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100.

[5] K návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížností žalovaný uvedl, že i nadále trvá na správnosti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ve všech jejích formách stěžovatel, i na tom, že se dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, kterými svou žádost o mezinárodní ochranu zdůvodnil. Pro přiznání odkladného účinku neshledal důvody.

[6] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným oprávněným prostředkem, u něž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížností Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[7] Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Je třeba upozornit, že řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku je, stejně jako samotné řízení o kasační stížnosti, ovládáno přísnou dispoziční zásadou. To znamená, že soud je při posuzování důvodnosti návrhu oprávněn vycházet pouze z důvodů, které účastník uvede ve svém návrhu. Není úkolem ani oprávněním soudu za účastníka dohledávat či domýšlet konkrétní okolnosti a důvody, které by měly svědčit jeho požadavku vznesenému v návrhu na přiznání odkladného účinku.

[9] Z výše uvedeného plyne, že návrh na přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizován a podložen konkrétními důkazy, protože navrhovatel nese jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. K tomu, aby Nejvyšší správní soud mohl kasační stížnosti odkladný účinek přiznat, proto musí stěžovatel v první řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit, že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, v čem konkrétně tato újma spočívá a jaký je její rozsah. Na podporu svých tvrzení pak stěžovatel musí navrhnout provedení odpovídajících důkazů (viz například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32). Stěžovatel v odůvodnění svého návrhu tedy musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí a z jakých konkrétních okolností ji vyvozuje. Hrozící újma musí přitom být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická či bagatelní.

pokračování

[10] Stěžovatel ve svém návrhu uvedl, že nucené vycestování by pro něj znamenalo újmu, spočívající ve znemožnění efektivní účasti na probíhajícím soudním řízení a hrozící nebezpečí v zemi původu. Stěžovatel svá tvrzení ovšem nepodložil konkrétními důkazy, ze kterých by byla zřejmá jemu hrozící újma, ani jejich provedení soudem nenavrhl. Žádné takové skutečnosti Nejvyššímu správnímu soudu nevyplynuly ani *ex officio* z povahy projednávané věci.

[11] Pokud jde o odkaz stěžovatele na možný zásah do jeho práva na spravedlivý proces s citací rozsudku zdejšího soudu, č. j. 5 As 73/2011 – 100, pak k tomu Nejvyšší správní soud dodává, že jmenovaný rozsudek řešil jinou skutkovou situaci, a sice zrušení pobytového oprávnění, což vede k omezení práv, která již cizinec dříve nabyt; po zohlednění osobních a rodinných poměrů cizince kasační soud naznal, že je nezbytná osobní účast cizince do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud poukazuje na usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 16. 6. 2020 č. j. 8 Azs 339/2019 - 38, podle něhož „[o]becně vyjádřený zájem cizozemského stěžovatele na osobní účasti v řízení o kasační stížnosti či jeho právo být v kontaktu s advokátem a s tím související ochrana spravedlivého procesu nemohou být samy o sobě bez dalších individuálních okolností důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.“ Vzhledem k tomu, že se stěžovatel ve své argumentaci omezil pouze na konstatování o možném narušení jeho práva na spravedlivý proces, bude-li nucen opustit území České republiky, aniž by poukázal na případné specifické okolnosti jeho věci, plně se na danou věc uplatní shora uvedený názor rozšířeného senátu. Stěžovatel je zastoupen advokátem a zpravidla v kasačním řízení není prostor pro uplatnění práva na projednání věci v přítomnosti stěžovatele (srov. § 109 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovateli pak nic nebrání, aby se spojil se svým advokátem prostřednictvím celé řady prostředků umožňujících efektivní komunikaci na dálku, a zajistil tak, že jeho zástupce bude náležitě informován o všech podstatných skutečnostech a jeho vůli. Takový postup je v době rozvinutých informačních technologií zcela běžný.

[12] Co se týká stěžovatelova tvrzení, že mu po návratu do Ruské federace hrozí nebezpečí, Nejvyšší správní soud nemohl přehlédnout, že se v případě stěžovatele jedná o opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, která byla žalovaným posouzena jako nepřijatelná dle § 11a odst. 1 zákona o azylu, neboť stěžovatel neuvedl žádné nové skutečnosti, které nebyly bez jeho zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení. Stěžovatel uvedl v první i opakované žádosti zcela shodné motivy odchodu z vlasti, tj., že urazil čest rodičů tím, že začal pochybovat o tom, že je jejich syn a má obavy z jejich jednání vůči němu. Až v přípisu ze dne 26. 6. 2020, adresovaném krajskému soudu a učiněném po lhůtě k rozšíření žaloby stanovené v § 71 odst. 2 s. ř. s., stěžovatel uvedl vazbu na zabitého bratrance jeho manželky a z toho plynoucí pochybnosti z návratu do země původu; tato tvrzení stěžovatel uplatnil i v nynějším návrhu na přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti.

[13] Nezbytnou podmínkou pro přiznání odkladného účinku je splnění povinnosti stěžovatele hrozící újmu nejen tvrdit, ale i prokázat. V posuzované věci se však stěžovatel omezil pouze na tvrzení obecného charakteru vztahující se k událostem před 7 lety. Nikterak podrobně nekonkretizoval tvrzené nebezpečí, jež mu údajně hrozí v zemi původu a svá tvrzení nijak neprokázal. Dále poukazoval na hrozící nebezpečí pro jeho manželku a děti, které ale celou dobu žijí v Dagestánu; stěžovatel je zde zanechal, aby, jak sám uvedl, pátral po svých biologických rodičích. Na věci nic nemění ani skutečnost, že krajský soud žalobě toliko s poukazem na osobní účast stěžovatele při projednání věci před soudem, odkladný účinek přiznal. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na výše citované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2020, v němž zdejší soud vyslovil, že „[z]ákonodárce záměrně koncipoval odkladný účinek jako normu, při jejíž aplikaci musí soud vždy zvážit všechny individuální okolnosti sporné věci. Nelze proto soudní cestou výklad takového ustanovení „automatizovat“ a vytvořit speciální obecnou skupinu

„privilegovaných“ případů, kde se bude odkladný účinek přiznávat bez dalšího. “ Právě uvedené platí tím spíše, pokud zákonodárce v určitých typech věcí odkladný účinek ze zákona cizincům přiznal, v jiných typech věcí naopak nepřiznal. Nelze soudním výkladem nastavit podmínky přiznání odkladného účinku tak, že je v podstatě splní každý cizinec, kterému hrozí povinnost opustit území státu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015 - 32, bod 7). Předmětem podané kasační stížnosti navíc není rozhodnutí o správním vyhoštění, ale rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany.

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené v případě stěžovatele neshledal naplnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku, proto podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[15] Nejvyšší správní soud dodává, že usnesení o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím dočasné povahy, proto z něj nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude meritorně rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. července 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu